

Nr 33

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående stöd till idrotten, såvitt propositionen hänvisats till jordbruksutskottet, jämte motioner.

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 11, punkten I 6) föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Stöd till idrotten: Idrotts- och friluftsanläggningar m. m. för budgetåret 1970/71 beräkna ett reservationsanslag av 16 500 000 kr. har Kungl. Maj:t i propositionen nr 79 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 13 mars 1970, såvitt nu är i fråga, föreslagit riksdagen att till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. för budgetåret 1970/71 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 16 500 000 kr., varav 5 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Propositionen har i nu angiven del hänvisats till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

I propositionen läggs fram förslag om stöd till idrotten på grundval av idrottsutredningens betänkande *Idrott åt alla* (SOU 1969: 29). I propositionen föreslås att medelsanvisning för idrottsändamål, som f. n. sker under fjärde, åttonde, nionde och tionde huvudtitlarna, förs samman till två reservationsanslag, det ena för organisationsstöd m. m. och det andra för anläggningsstöd m. m. Frågor om anläggningsstöd m. m. avses skola handläggas av statens naturvårdsverk till vilket knytes en delegation för dessa frågor.

Riksdagen föreslås till stöd till idrotten för budgetåret 1970/71 anvisa sammanlagt 56,9 milj. kr., därav 16,5 milj. kr. till anläggningsstöd m. m. under nionde huvudtiteln och 40,4 milj. kr. till organisationsstöd m. m. under tionde huvudtiteln. Det centrala stödet till idrotten beräknas, med beaktande också av statsbidraget till ungdomens fritidsverksamhet, öka med i runt tal 15 milj. kr.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner

dels den vid riksdagens början väckta motionen II: 1103 av herr *Wennerfors*, vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att åt sjöfartsstyrelsen uppdrages att efter utredning framlägga förslag till åtgärder i syfte att stimulera båtporten,

dels de i anledning av propositionen nr 79 väckta motionerna

1. I: 1119 av herr *Helén m. fl.* och II: 1312 av herr *Ericsson* i Åtvidaberg m. fl., vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär dels att en femårsplan för det statliga stödet till idrotten görs upp, dels att statsbidragsbestämmelserna ändras så att statsbidrag kan utgå med samma bidragsprocent vid byggande av simanläggning i anslutning till skola som vid byggande av gymnastiksal,ar,

2. I: 1121 av herr *Schött* och II: 1318 av herr *Wennerfors*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att samma statsbidragsmöjligheter skall gälla för simundervisningslokal som för gymnastikundervisningslokal.

Utskottet

På grundval av idrottsutredningens betänkande framläggs i föreliggande proposition förslag om stöd till idrotten. Bl. a. föreslås att medelsanvisningen för idrottsändamål, som f. n. sker under ett flertal huvudtitlar, förs samman till två reservationsanslag, det ena för organisationsstöd m. m. under tionde huvudtiteln och det andra för anläggningsstöd m. m. under nionde huvudtiteln. Enligt propositionen bör under dessa anslag för nästa budgetår anvisas resp. 40,4 milj. kr. och 16,5 milj. kr., vilket innebär en ökning av det statliga stödet till ifrågavarande ändamål med 7,8 milj. kr. resp. 6 milj. kr. Propositionen har såvitt densamma avser frågor rörande anläggningsstödet hänvisats till jordbruksutskottet som i anledning härav får anföra följande.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, såvitt nu är i fråga, att under ett reservationsanslag, benämnt Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. skall anvisas medel motsvarande de medel av fonderna för idrottens och friluftslivets främjande, som används till anläggningsstöd och till ersättningar till några i propositionen närmare angivna organisationer för viss serviceverksamhet som har med anläggningar att göra. Vidare avses medel motsvarande dem som f. n. bestrids från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget Åtgärder för fritidsbåttrafiken i fortsättningen utgå ur det nya anslaget till anläggningsstöd m. m.

Utskottet finner för sin del ingen anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu redovisade förslag.

När det gäller de närmare villkoren för anläggningsstödet föreslås att statsstöd i fortsättningen som regel inte skall utgå till idrottsanläggningar av traditionell utformning. Det hänvisas i sammanhanget till att det statliga stödet kommit att spela en allt mindre roll som stimulansfaktor för kommunernas byggande av idrottsanläggningar. Utskottet delar den i propositionen uttryckta uppfattningen i denna fråga. Som departementschefen påpekar måste emellertid vissa undantag göras från den angivna huvudregeln. Bidrag bör sålunda kunna utgå till idrottsföreningar och därmed jämförbara samslutningar för uppförande av mindre anläggningar. Vidare bör bidrag kunna tillkomma kommuner med stort antal studerande, då det kan vara rationellt att i en sådan kommun idrottsanläggningar dimensioneras för ett större utnyttjande än vad som behövs enbart för kommunernas egna invånare.

Vad gäller anläggningar som i första hand är avsedda för motions-, rekreations- och friluftssändamål bör dessa enligt departementschefens mening också i fortsättningen vara bidragsberättigade efter i stort sett samma normer som f. n. Härigenom främjas på ett effektivt sätt tillkomsten av anläggningar för den breda motionsverksamhetens behov. Utskottet har inte något att invända mot departementschefens bedömning härvidlag. Som i propositionen anförts finns starka skäl att verksamt stimulera tillkomsten av sådana anläggningar, som därvid bör utformas på ett sådant sätt att människor i alla åldrar kan utnyttja dem.

Vad nu sagts innebär sålunda att statsbidrag, med vissa angivna undantag, i princip ej kommer att i framtiden kunna påräknas till uppförande av idrottsanläggningar av mera traditionell typ. Utskottet vill i anslutning härtill fästa uppmärksamheten på att den förordade omläggningen av bidragsgivningen i nu förevarande avseende synes kunna medföra mindre tillfredsställande konsekvenser i vissa fall. Det kan sålunda exempelvis tänkas att en kommun nedlagt betydande arbete och kostnader i fråga om planering och projektering av en anläggning, beträffande vilken kommunen enligt hittills tillämpad praxis haft grundad anledning anta att densamma skulle bli bidragsberättigad. Stora svårigheter kan otvivelaktigt uppstå för kommunen att till rimliga kostnader vidta de omdispositioner som ett tvärt avskärande av hittillsvarande bidragsmöjligheter i dylikt fall skulle innebära. Enligt utskottets mening talar detta för en viss försiktighet vid det närmare utformandet av de bestämmelser som erfordras i samband med den föreslagna ändringen av det statliga anläggningsstödet utformning. Skäl synes bl. a. tala för att t. ex. kommun, som i fall som här avses ingivit ansökan om statsbidrag i hittills vedertagen ordning och i övrigt uppfyller de villkor som f. n. gäller för åtnjutande av statsbidrag, bör kunna komma i fråga för sådant bidrag även efter den 30 juni 1970. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t, som enligt utskottets mening bör äga besluta i dessa fall, att meddela de övergångsbestämmelser som behövs för ändamålet.

Departementschefen har i förevarande sammanhang anmält ett av idrottsutredningen framlagt förslag att samma bidragsmöjligheter skall gälla för simanläggningar vid skolor som för gymnastiksalor. Under hänvisning till att det inom utbildningsdepartementet f. n. utreds hur bl. a. stödet till skolbyggnader skall utformas förklarar sig departementschefen inte beredd att förorda någon förändring av statsbidragsbestämmelserna i dessa hänseenden. Utskottet vill för sin del endast erinra om att motionsyrkanden om utvidgning av statsbidragssystemet beträffande skolbyggnader i av utredningen föreslagen riktning redan varit föremål för prövning av årets riksdag i samband med behandlingen av anslagen under utbildningsdepartementets verksamhetsområde (SU 1970: 8, rskr. 8). Motionsyrkandena har därvid lämnats utan bifall under hänvisning till nyss berörda utredningsarbete. Under angivna förhållanden bör de i motionerna I: 1119 och II: 1312 samt I: 1121 och II: 1318 framförda förslagen i ämnet inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Frågor som hör samman med fritidsbåttrafiken bör enligt departementschefens mening utredas i särskild ordning. Därvid avses bl. a. böra utredas utvecklingstendenserna beträffande fritidsbåtar, frågan om eventuell registrering av vissa typer av fritidsbåtar samt omfattningen och finansieringen av stödet till fritidsbåttrafiken. Till dess sådan utredning gjorts bör stöd enligt Kungl. Maj:ts förslag utgå enligt nu gällande normer. För nästa budgetår föreslås högst 5 milj. kr. av medlen under anslaget till anläggningsstöd m. m. användas för statsbidrag till småbåtshamnar m. m., för sådana serviceåtgärder för fritidsbåttrafiken som bl. a. sjöfartsverket och sjösäkerhetsrådet tillhandahåller samt för att bestrida kostnaderna för förvaltningen av Falsterbokanalen. Beloppet bör enligt propositionen avräknas mot automobilskattemedlen. Utskottet kan för sin del biträda de förslag och uttalanden som sålunda gjorts beträffande stödet till fritidsbåttrafiken m. m. I enlighet härmed finner utskottet någon särskild riksdagens åtgärd i anledning av utredningsyrkandet i motionen II: 1103 inte påkallad.

För utvecklingen av statens stöd till idrotten har idrottsutredningen föreslagit en femårig planeringsram. För sin del har departementschefen funnit det naturligt att ökade resurser successivt ställs till idrottens förfogande. Någon anledning att i förevarande sammanhang lägga fast anslagsökningarna för kommande budgetår finner departementschefen emellertid inte föreliggande. Utskottet delar i den utsträckning utskottet har att pröva nu föreliggande förslag departementschefens bedömning att det statliga stödet till idrotten bör successivt stärkas. Som departementschefen anfört bör dock i detta sammanhang ramen för ifrågavarande stöd endast fastställas för det närmaste budgetåret. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet för sin del ej biträder det i motionerna I: 1119 och II: 1312 framförda yrkandet om en anslagsplan för det statliga stödet till idrotten under den närmaste femårsperioden.

Under hänvisning till att uttalandena och förslagen i propositionen, till den del densamma hänvisats till utskottet, i övrigt ej föranleder någon erinran från utskottets sida hemställer utskottet

att riksdagen

1. lämnar motionen II: 1103 utan åtgärd,

2. lämnar motionerna I: 1121 och II: 1318 samt, såvitt avser statsbidrag till simanläggningar, I: 1119 och II: 1312 utan åtgärd,

3. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 1119 och II: 1312, såvitt desamma i övrigt hänvisats till utskottet, till *Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.* för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 16 500 000 kr., varav 5 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen, ävensom ger Kungl. Maj:t som sin mening till känna vad utskottet anfört beträffande övergångsbestämmelser i samband med omläggningen av den statliga bidragsgivningen till stöd till uppförande av anläggningar m. m.

Stockholm den 14 maj 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

ERIC MOSSBERGER

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Lage Svedberg (s), Skärman (fp), Augustsson (s), Skagerlund (fp), Svenungsson (m)*, Manne Olsson (s), fru Margit Lundblad (s), herrar Harald Pettersson (cp)* och Ingvar Andersson (m);

från andra kammaren: herrar Johanson i Västervik (s)*, Persson i Skänninge (s)*, Trana (s), Eskilsson i Likenäs (s)*, Jonasson (cp), fru Lindberg (s)*, herr Nilsson i Lönsboda (fp)*, fru Sundström (s), herrar Sundkvist (cp) och Krönmark (m)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av herrar *Skårman* (fp), *Skagerlund* (fp) och *Nilsson* i Lönsboda (fp) som anför:

”För utvecklingen av statens stöd till idrotten har idrottsutredningen föreslagit en femårig planeringsram. Utredningen framhöll därvid dels att femårsperspektivet anknyter till den långsiktiga statliga budgetplaneringen, dels att kommunerna för sin planering måste känna till statens intentioner för att i sin tur anpassa sitt stöd på ett effektivt sätt. Vad utredningen sålunda anfört gäller givetvis i högsta grad den del av anslaget, som gäller Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. Departementschefen har därjämte för sin del funnit det naturligt att ökade resurser successivt ställs till idrottens förfogande men inte funnit erforderligt att sätta in anslaget till anläggningsstöd i någon redovisad långtidsplan. Vi beklagar att så inte skett, ty det skulle ha givit både idrottsorganisationerna och kommunerna en säkrare grund för sina planeringar. Även om vi nu ansett oss nödsakade att acceptera att ramen för ifrågavarande stöd endast fastställs för det närmaste budgetåret, förutsätter vi emellertid att för framtiden upprättas och redovisas en rullande femårsplan till grund för hela det statliga stödet till idrotten.”